

เดาธรรม

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺสฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๗

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “การอธิษฐานจิตเพื่อพ้นทุกข์”

ทุกครั้งที่เราปฏิบัติภาวนาก็อธิษฐานจิตให้ถึงความพ้นทุกข์ในชาติปัจจุบัน แต่จะโน้มจิตว่า อย่างน้อยขอให้เรามีภูมิจิตถึงพระอนาคามีชั้นวิหา แต่ตอนหลังได้ทราบว่าพระสกิทาคามีจะกลับมาเกิดอีกเพียงชาติเดียวก็นิพพาน ส่วนพระอนาคามีนั้นยังต้องไปปฏิบัติในชั้นพรหมอีกยาวนาน ดิฉันกราบขอเมตตาท่านอาจารย์ช่วยชี้แนะด้วยเจ้าค่ะ กราบขอบพระคุณ

ตอบ : ถ้าอธิษฐานนะ เราอธิษฐานว่าปฏิบัติชาตินี้ให้พ้นจากทุกข์ เราก็พยายามปฏิบัติให้พ้นจากทุกข์ไป ถ้าพ้นในชาติปัจจุบันนี้ได้ไง ทีนี้พอไปฟังเทศน์ๆ แล้วมันงงๆ นิ่ง อย่างน้อยถ้าปฏิบัติไม่ถึงที่สุดแห่งทุกข์ก็ขอให้ได้ชั้นอนาคามี พอชั้นอนาคามีบิ๊บ พอฟังเทศน์ต่อไปทีหลังมาทราบว่าพระสกิทาคามีเกิดอีกชาติหนึ่ง ฉะนั้น ถ้าเกิดอีกชาติหนึ่งถึงนิพพานเลย แล้วถ้าเป็นพระอนาคามี เราเกิดเป็นพระอนาคามียังต้องปฏิบัติในชั้นพรหมอีกตั้งยาวนาน

คำว่า “อีกยาวนาน” ยาวนานแค่ไหน ถ้ายาวนานแค่ไหนนะ เพราะอะไร เพราะพระสกิทาคามีมันก็ต้องผ่านอนาคามีถึงชั้นพระอรหันต์เหมือนกัน มันเป็นขั้นตอนไง ทีนี้มันมีความคิดความเปรียบเทียบของเขามันเป็นการดันเตา

การศึกษา การฟังเทศน์มาเป็นประโยชน์ แต่เป็นประโยชน์ ถ้าเราปฏิบัติได้จริงนะ มันก็จะเข้าใจได้หมด ถ้ามันไม่เข้าใจจริง เรามาเรียงลำดับผิดกันเอง เรามาเรียงลำดับผิดเห็นไหม บางคนบอกไม่ปรารถนาสิ่งใดๆ เลย อย่างเช่นพวกมหายานเขาไม่ต้องการมรรคผล เพราะเขาปรารถนาพุทธภูมิ เขาจะสร้างบุญบารมี การเสียสละ ทำทาน เรามีความสุขมาก มีความสุขมาก พวกมหายาน แล้วพอมาเจอพวกเถรวาท พวกเรา พวกนี้เห็นแก่ตัว จะเอาตัวรอด จะเอาหนีพพาน เขาตีฉันทินิทานะ

ไอ้พวกเราพอเห็นเขาติเข้า โอ้ย! ไม่ได้นะ เราต้องเป็นมหายานแบบเขา จะสร้างไง สร้างสมบุญญานการ สร้างสมต่าง ๆ แล้วบอกว่าเราจะนิพพานเป็นคนสุดท้าย ต้องให้มนุษย์นิพพานหมดเลย คือต้องไม่มีมนุษย์ตกค้างในโลกเลย เขาจะนิพพานเป็นคนสุดท้าย

แล้วโยมว่ามันเป็นไปได้ไหมละ มันเป็นไปได้ไหมว่ามนุษย์จะเป็นพระอรหันต์หมดเลย จนเหลือเป็นคนสุดท้าย จะเอาคราวไหนก็ไม่ได้ แม้แต่สมัยพุทธกาล แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วยังทอดธุระเลยว่า โอ้โฮ! มันจะสอนใครได้ยังไง สุดท้ายแล้วเพราะว่าสร้างสมบุญญานการมาหนึ่ง เพราะว่าผู้ที่สร้างสมบุญญานการมาก็มี แล้วถึงเวลาพรหมมานิมนต์ แล้วมาเทศนาว่าการ พระอรหันต์มาก แต่มากก็มากแบบสมัยพุทธกาล เพราะว่าปุถุชนหรือพวกเจ้าลัทธิอื่น ผู้ที่นับถือศาสนาอื่นเยอะเยอะไปหมด มันมีไปหมด เห็นไหม

ฉะนั้น เราบอกว่า มหายนาบอกว่า เราจะรู้สัตว์ขันธ์สัตว์ เราจะสร้างคุณงามความดี เราจะนิพพานเป็นคนสุดท้าย

เราจะบอกว่าเป็นไปไม่ได้เลย ถ้ามีแรงปรารถนาอย่างนี้ละ บอกว่าต้องให้คนเป็นพระอรหันต์หมดแล้ว แล้วเราจะเดินเป็นคนสุดท้าย เป็นไปไม่ได้ เป็นไปไม่ได้

แต่ถ้ามีแรงปรารถนา คิดกันอย่างนั้น เขาทำกันอย่างนั้น พอเราฟังง ไอ้คนฟังฟังแล้วมัน เออ! แสดงว่าท่านจิตใจเมตตามาก ท่านจะเป็นคนสุดท้ายเลย อย่างไรก็ตามเราก็พอใจแล้ว เพราะมีคนอยู่ข้างหลังเรา มีคนสุดท้ายคอยเข็นเราขึ้น พวกเราสบายใจนะ อย่างน้อยก็มีพระโพธิสัตว์จะตรัสรู้เป็นคนสุดท้าย สุดท้ายต่อจากเรา แสดงว่าเราก็มีโอกาสจะได้เป็นพระอรหันต์แน่นอน เพราะว่าจะมีคนมาต่อสุดท้ายจากเรา มันก็เลยนอนใจกันไปหมด หนึ่ง

สอง อำนางวาสนาของคนนะ มันเป็นไปได้ยาก

นี่พูดถึงว่า เวลาเราไปฟังธรรมแล้วเรามาเรียงลำดับกันเอง เราคิดกันไปเอง ถ้าเราคิดกันไปเอง เราก็คิด เราคิดแล้วมันจะถูกต้องหรือเปล่าละ คิดโดยกิเลสก็ด้วยอวิชา ฉะนั้น แสดงว่าพวกมหายาน อาจารย์วาท อาจารย์วาทคือเชื่อตามๆ อาจารย์ง

ฉะนั้น ในกาลามสูตรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไม่ให้เชื่อ ไม่ให้เชื่อไม่ให้เชื่อใดๆ ทั้งสิ้น ไม่ให้เชื่อแม้แต่อนุมาณว่าจะได้เหมือนความคิดเรา ไม่ให้เชื่อที่เราไขปัญหาแล้วมันลงตัว ไม่ให้เชื่อทั้งนั้นนะ

กาลามสูตร พระพุทธเจ้าบอกไม่ให้เชื่อใดๆ ทั้งสิ้นเลย แล้วถ้าไม่ให้เชื่อแล้ว สิ่งที่เราเอามาเรียงลำดับมันจะเป็นไปได้ไหม ฉะนั้น พอเรียงลำดับเป็นไปได้อันนี้เราก็เป็นปัญหาเลย เป็นปัญหาเขียนมาถาม “ทุกครั้งที่ปฏิบัติธรรม อริชฌานตั้งจิตเลยว่าจะพ้นทุกข์ในชาติปัจจุบันนี้ หรืออย่างน้อยที่สุดก็ต้องอนาคามี”

ถ้าเราตั้งเป้าอย่างนี้ อริชฌานบารมี บารมี ๑๐ ทศ ทานบารมี ศีลบารมี ขันติบารมี อริชฌานบารมี อริชฌานบารมีคือเป้าหมาย เป็นบารมี ๑๐ ทศ เป็นจุดเป้าหมายของพระโพธิสัตว์ที่จะปรารถนาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหนึ่ง เป็นบารมี ๑๐ ทศ บารมี ๑ ใน ๑๐ นั้น

ฉะนั้น ถ้าเราอริชฌาน เราตั้งเป้า อันนี้ก็เป้าหมายของเรา ถ้าเป้าหมายถูกต้องไหม ก็ถูก แต่เราก็ต้องพยายามขวนขวายของเรา ทำให้มันถึงที่สุดแห่งทุกข์ ถ้ามันทำได้ก็ปฏิบัติของเราไป

ที่นี้พอปฏิบัติไปแล้ว เวลาตั้งเป้าหมาย ดูสิ เขาว่า อย่าเชื่อในอารมณ์ความรู้สึกของเราเองนะ เพราะมันแปรปรวนตลอดเวลา เวลาจิตใจเรา เรามีเหตุมีผล เราก็ตั้งเป้าหมายได้ พอทำไปแล้วนะ โอโฮ! ถ้าเราไปนิพพานก่อนแล้ว แล้วพวกญาติพี่น้องอยู่ที่นี้เขาจะตามเราไม่ทัน เขาจะอยู่ที่นี้ ห่วงไปหมดแหละ เออ! ลดแล้ว ลดขึ้นไปเรื่อยๆ สุดท้ายแล้วก็เป็นพระอรหันต์องค์สุดท้าย จะให้เขาไปหมด แล้วเราเป็นองค์สุดท้าย นี่เวลาจิตมันตก

เวลาจิตมันคิดดีนะ มันคิดดีมาก ๆ เห็นไหม หลวงตาทำนพุดนี้ซึ่งมาก จิตคนนี้เป็นได้หลากหลายนัก ดี ดีที่สุดๆ เวลามันคิดดีนะ มันคิดได้สุดๆ เลย ถ้าเวลาปฏิบัติถึงที่สุดแห่งทุกข์ยิ่งสุดยอดของหัวใจเลย สุดยอดของคุณงามความดีเลย แต่เวลามันร้ายนะ มันร้ายสุดๆ นะ มันทำลายเขาได้ทั่วนะ แล้วสุดท้ายนะ มันไม่มีที่จะทำลายใครแล้ว คนอื่นแล้ว ทำลายตัวเอง สุดท้ายความคิดคิดถึงฆ่าตัวตายได้ มันคิดถึงทำลายตัวเองนะ

ถึงว่า เวลาดีมันดี ดีได้สุดยอดเลย แต่เวลามันร้ายนะ จิต เวลามันร้ายมันทำลาย แม้แต่ชีวิตเราเลยนะ ฉะนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้ว่า “ภิกษุทั้งหลาย เธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด”

ไฉ่ความประมาท ความขาดพลาดพลั้งสติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าตรงนี้เป็นโทษมากเลย ถ้าเราไม่ประมาท ไม่เลินเล่อ เรามีสติปัญญา เราพยายามขวนขวายของ

เรา อย่าให้สิ่งนี้มาครอบงำหัวใจ ถ้าสิ่งนี้มาครอบงำหัวใจ เราตั้งเป้าหมายนี้ถูกต้อง เรา ตั้งเป้าหมายไว้ดีเลย เราตั้งของเราจะพ้นจากทุกข์ให้ได้ ไม่ได้ก็เป็นพระอนาคามีก็พอ ถึง พระอนาคามีเพราะว่าพระอนาคามีก็จะไปสุขเอาข้างหน้าไง ที่นี้พอสุขข้างหน้า ก็มาคิด “ตอนหลังได้ทราบมาว่าพระสกิทาคามีก็กลับมาเกิดอีกชาติเดียว”

กลับมาเกิดชาติเดียว เขายังไม่ได้อนาคามี พระสกิทาคามีมันจะมีวุฒิปากะสูงกว่า พระอนาคามีได้อย่างไร ฉะนั้น เราบอกว่า พระอนาคามีไปอยู่บนพรหมแล้วต้องทำอีกนาน เพราะอายุของพรหมไง ก็เหมือนแมลงวันกับเรา เราก็ชาติหนึ่งนะ แมลงวันมัน ๗ วัน แมลงวันมันก็ภูมิใจมันนะว่าอายุมันยืนนะ แมลงวัน แมลงวันมัน ๗ วันหมดอายุขัยมันใช่ ไหม ไอ้เรา ๑๐๐ ปี โอ๊ย! เราก็ลำบากลำบาก ลำบากลำบาก เป็บเดียวหมดแล้ว มันเป็นภพ เป็นมิตินี้

ฉะนั้นบอกว่า เป็นพรหมอีกยาวไกล

ยาวไกลก็อายุของพรหม แต่เราพอไปเป็นพรหมแล้วมันก็เหมือนอายุขัย มันเป็นเรื่องธรรมดา แต่เราบอกว่า โอ้โฮ! อายุพรหมมาคำนวณกันไง นั่นเขาคำนวณกัน สวรรค์ ถ้าคำนวณ ๑๐๐ ปีของเราเท่ากับสวรรค์ ๑ วัน ถ้าอายุขัยเขาบอกว่าเขาคำนวณแล้วนะ ๙ ล้านปีเท่ากับอายุขัยหนึ่งของเทวดา อ้าว! แล้วพรหมล่ะ

นี่เขาคำนวณ ไอ้ที่อยู่ในภาคปริยัติ ทางวิชาการเขาคำนวณกัน คำนวณว่า ถ้าอายุขัย อายุขัยของเราในโลกมนุษย์ ๑๐๐ ปีของเรา มนุษย์ ๑๐๐ ปีเท่ากับสวรรค์วันหนึ่ง แล้วถ้าอายุขัยของเขา เขาคำนวณแล้ว ๙ ล้านปี ถ้า ๙ ล้านปี แล้วคิดดูสิ เป็นพรหม พรหมอีกยาวไกลๆ นี่แค่สวรรค์นะ เต็มมันไปอีก

ฉะนั้น ตรงนี้ไม่ต้องเอามาพูด ถ้าเอามาพูดอย่างนี้บ๊ิบ เราคาดหมายเดชาธรรม เราดัน เตาของเราเองไง ที่นี้ดันเตา พอบอกว่า ตอนหลังมาทราบมาว่าพระสกิทาคามีก็กลับมาเกิดอีกเพียง ชาติเดียว ส่วนพระอนาคามียังต้องปฏิบัติอีกยาวไกล

โอ้โฮ! เห็นไหม นี่เดชาธรรม พอเดชาธรรมขึ้นมา ถ้าเป็นพระอนาคามี พระอนาคามีคือ ไม่กลับมาเกิดอีกแล้ว พระอนาคามีสูงกว่าพระสกิทาคามีมาก พระสกิทาคามี กามราคะปฏิบัติ อ่อนลง แต่กามราคะปฏิบัติมันยังฝังใจอยู่ ถ้าฝังใจอยู่ ถ้าทำลาย ทำลายกามราคะปฏิบัติ อสุภะ ชั้นของการปฏิบัติตรงนี้แรงมาก แรงมาก หลวงตาใช้คำว่า “น้ำป่า” ปัญญา น้ำป้ามันรุนแรง มันซัด มันไหม้ใส่ เรื่องอสุภะ ระหว่างที่เราจะข้ามจากกามราคะปฏิบัติไป อันนี้รุนแรงมาก

แล้วรุนแรงนะ พระสัทธาคามีผ่านมาแล้ว ทำไมจะเป็นพระอนาคามีต้องรุนแรงขนาดนั้น แล้วบอกว่าพระสัทธาคามีกลับมาเกิดอีกชาติเดียว

กลับมาเกิดอีกชาติเดียวก็ต้องมาปฏิบัติเป็นพระอนาคามีนี่

เออ! แล้วพระอนาคามีไปแล้วมันยังอีกยาวไกล โอ้ย! พระสัทธาคามีดีกว่า

เห็นไหม เดชาธรรมไง ถ้าเราดันเตาของเราอย่างนี้มันก็เป็นการดันเตา ถ้าดันเตาของเราแล้ว ฟังธรรมแล้ว เพราะด้วยความสงสัยของเรา ด้วยกิเลสของเราทำให้เราสับสน ทำให้สับสนแล้วทำให้เราเรวรน พอทำให้เรวรน การปฏิบัติ มันปฏิบัติก็เลยละล้าละลัง ถ้ามีครูบาอาจารย์นะ ถ้ามีหลวงปู่มีอยู่นะ ท่านตอบเลย

หลวงตาท่านบอกว่ามีปัญหาขึ้นมา หลวงปู่มีท่านล้มโต๊ะ ล้มโต๊ะคือว่าสิ่งที่เป็นข้อมูล สิ่งที่เป็นที่เราวิตกกังวล ท่านลบทิ้งเลย แล้วให้เราหาใหม่ หลวงตาบอกเวลาท่านใส่นี้ทุกข์มาก ถ้าเถียงด้วยเหตุผลมันเถียงกันไม่จบใจ

ครูบาอาจารย์ท่านเถียงด้วยเหตุผลนะ ไร่เราสี่ข้างฤดูใหญ่เลย ฤดูใหญ่ เพราะไม่รู้ แล้วเราไม่รู้ เราจะสู้ ก็สี่ข้างใจ ครูบาอาจารย์ท่านพูดเหตุผลใช่ไหม นั่นเป็นธรรม ไร่เราฟังแล้วก็สี่ข้างแถมไปเรื่อย แถมไปจนเลือดนี้แดงหมดเลย แล้วยังชนะอีกนะ ยังชนะครูบาอาจารย์อยู่ ครูบาอาจารย์เหตุผลฟังไม่ขึ้น เหตุผลฟังไม่ได้หรอก ของเราดีกว่า เลือดซิบๆ มันยังว่าของมันดีกว่าอยู่เลย กิเลสมันเป็นแบบนั้นนะ ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์อยู่ ท่านจะล้มโต๊ะเลย

หลวงตาท่านพูดบ่อย เวลาขึ้นไปหาหลวงปู่มีนั้นนะ มันเป็นวาสนาเรา ขึ้นไปด้วยเหตุด้วยผล ขึ้นไปนี่ล้มโต๊ะ ล้มโต๊ะหมายความว่าพลิกเลย ล้มหมดเลย แล้วไปหาเอง ไปหาเอาเอง เพราะถ้าเถียง มันเอาสี่ข้างเข้าฤดู พอเอาสี่ข้างเข้าฤดู มันเสียเวลา เสียเวลาด้วย แล้วหาเหตุผลมาเสริมทิวฐิฐิของตัวเอง โอ้! เราได้ขึ้นไปหาท่านแล้ว ท่านพูดอย่างนี้ตีความเข้าข้างตัวเองหมดเลย ท่านรับประกันเราด้วย ท่านว่าเราถูกด้วย

สี่ข้างนี้เลือดซิบๆ มันยังบอกว่ามันถูก แล้วมันดี อาจารย์ยังชมเราอีกนะ แล้วก็ติดอยู่อย่างนั้นนะ ภาวนาไปอย่างนั้นนะ ล้มลุกคลุกคลานไปอยู่อย่างนั้นนะ จนวันใดไปจนตรอกนะ เอ้! หรือมันไม่ใช่วะ แต่เอ้! ก่อนนะ มันไม่ยอมรับหรอก กิเลสนี้ มันเอ๊ะก่อนนะ เอ๊ะ!

ซักเอะใจ พอเอะใจแล้วนะ มันค่อยหาเหตุผลนะ เอ้! หรือว่า หรือว่า...หรือว่านะ มันยังไม่ยอมรับ ไม่ยอมรับหรอก ใครไม่เคยเจอกิเลส ไม่รู้จักกิเลส กิเลสมันร้ายอย่างนี้

แล้วพอเราคุยกันเอง ด้วยปัญญาเราเอง เราก็อำพรวุ้ เราชัดเจนอย่างนั้นนะ แล้วไปเจอครูบาอาจารย์นะ ถ้ากิเลสมันสุ่มไฟสุ่มซอนในหัวใจนะ มันจะมีความน้อยใจเลย อาจารย์ลำเอียง เวลาคนอื่น รับประทานเข้าไปหมด เวลาเราไม่ยอมรับ มันน้อยใจ มันทุกข์ใจนะ ดุสิตมันทำลายเราแล้วนะ มันยังเอาพิษเอาไฟสุ่มอีกนะ เผาอีกนะ เผาเสร็จแล้วยังว่าตัวเองถูกอีกนะ แล้วเวลาครูบาอาจารย์ท่านผ่านมาแล้ว ท่านรู้จักกิเลสไง รู้จักกิเลส แต่เอามาตีแผ่ให้เราเห็นได้อย่างไร เราเห็นไม่ได้หรอก ท่านถึงล้มโต๊ะ ล้มโต๊ะเลย

อันนี้ก็เหมือนกัน มันเป็นความเห็นผิด บอกว่า สกิทาคามีมาเกิดอีกเพียงชาติเดียวก็นิพพาน ส่วนพระอนาคามีต้องไปอยู่บนพรหม ปฏิบัติอีกยาวนาน

อนาคามี คุณสมบัติ ดุสิต เวลาในมุตโตทัย หลวงตาท่านบอกว่า หลวงปู่มีเวลาท่านเทศน์ ท่านเทศน์ละเอียดกว่านี้เยอะ แต่เวลามุตโตทัย เขาจำมาได้ขนาดนั้น มันวุฒิภาวะเขาจำมา บอกว่า ที่ว่าทองคำ ทองคำที่มันสกปรกไป ทองคำในร้านกับทองคำในเหมือง ทองคำในเหมืองก็มีแร่ธาตุอื่นเจือปน เราไปทำเหมืองทองมาแล้วเราต้องไปหลอมกว่าจะเป็นทองคำขึ้นมา

นี่ก็เหมือนกัน เป็นพระโสดาบันมันก็มี ถ้าเราเป็นปุถุชน เราไม่มีอะไรเลย เพราะไม่มีคุณธรรมสิ่งใดๆ เลย มีแต่อาภิส มีแต่บุญที่เป็นอาภิสที่จะเวียนว่ายตายเกิด แต่เวลาปฏิบัติไปแล้วถ้าเป็นโสดาบันมันจะมีทองคำ มีสังฆกรรม ๒๕ เปอร์เซ็นต์ มีอวิชชา มีกิเลสอีก ๗๕ เปอร์เซ็นต์ ถ้าเป็นสกิทาคามีจะมีคุณธรรม ๕๐ เปอร์เซ็นต์ มีกิเลสอีก ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ถ้าเป็นพระอนาคามีมีคุณธรรม ๗๕ เปอร์เซ็นต์ มีกิเลสอีก ๒๕ เปอร์เซ็นต์ ๒๕ เปอร์เซ็นต์ที่เป็นอวิชชา ถ้าเป็นพระอรหันต์นี่ทองคำบริสุทธิ์ ทองคำบริสุทธิ์ที่เขาหลอมแล้ว ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ นี่เวลาเป็นธรรมขึ้นมา มันเป็นขั้นต่อนๆ ของมันไป

นี่ก็เหมือนกัน อนาคามีมันต้องสูงกว่าสกิทาคามี สกิทาคามีเกิดมาอีกชาติเดียวชาติเดียวหมายความว่าเกิดมาแบบเรา เกิดมาแล้วต้องมาปฏิบัติให้เป็นอนาคามี ผ่านอนาคามีไปแล้วมันถึงเป็นพระอรหันต์

แต่ถ้าเป็นพระอนาคามีไปแล้ว เราเป็นพระอนาคามีไปแล้วอยู่บนพรหม อยู่บนพรหมมันลงมาไม่ได้อยู่แล้ว มันไม่มีเศษกิเลสที่จะเกิดมาในกามภพ มันเป็นไปไม่ได้ มัน

อยู่ชั้นของพรหมนั้น แล้วชั้นของพรหมนั้น อายุขัยของพรหมก็เป็นแบบนั้น ฉะนั้น ถ้าเป็นแบบนั้นแล้วสิ้นสุดไป

ทีนี้ถ้าเวลาไปฟังเทศน์ๆ เทศน์ของหลวงตาเองนี่แหละ หลวงตาท่านบอกว่าท่านไปวัดที่บ้านผือ ที่ไปเป็นโรคเสียดอก ท่านบอกว่ามันเสียดอก ต้องตาย ไม่อยากตาย เพราะรู้ว่าตายนี่อนาคามี ตายแล้วไปเกิดบนพรหม มันยังอีกยาวไกล ถ้ากลับมาประพฤติปฏิบัติ ท่านใช้ธรรมโอสถ กลับมากำหนดจิต จิตสงบแล้วพิจารณาจนโรคภัยไข้เจ็บนั้นหาย พอหายแล้วท่านก็ปฏิบัติของท่านจนถึงสิ้นสุดแห่งทุกข์ ตอนนี้อยากตายเมื่อไหร่ก็ได้ เพราะอะไร เพราะไม่ไปเกิดบนพรหมแล้ว รู้แล้ว นักปฏิบัติเป็นอย่างนี้ มันจะรู้ของมันนะ เป็นโสดาบัน เป็นสกิทาคามี เป็นอนาคามี แต่ถ้ามีสติปัญญาจะรู้ของมันเป็นอย่างนี้

แต่ส่วนใหญ่แล้วพอปฏิบัติไปแล้ว พอเป็นโสดาบัน เป็นสกิทาคามี มันบอกเป็นพระอรหันต์ เพราะมันให้ค่าตัวเองสูงกว่าข้อเท็จจริง

แล้วบอกว่า เป็นพระอรียบุคคลจะมีความรู้สึกอย่างไรได้อย่างไร

อ้าว! เดี่ยวปฏิบัติไปก็จะมีรู้ รู้ไม่รู้ เดี่ยวรู้เอง ถ้ามันเป็นพระอรียบุคคลแล้วมันต้องรู้ตามข้อเท็จจริง อย่างนั้นพระโสดาบันเขาก็ไม่ติดเป็นพระโสดาบันนะสิ พระสกิทาคามีก็ไม่ติดนะสิ ใครปฏิบัติแล้วต้องเป็นพระอรหันต์ทั้งสิ้น ทำไมบางองค์เป็นพระโสดาบันแล้วตายไป บางองค์เป็นพระสกิทาคามีแล้วตายไป ทำไมคนปฏิบัติแล้วไม่ปฏิบัติให้สิ้นกิเลสไปละเห็นไหม เพราะเขาติด นี่กิเลสของคน ความปรารถนาของคน

นางวิสาขาเป็นพระโสดาบัน แล้วก็พระโสดาบันตายไป พระอานนท์เป็นพระโสดาบัน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพาน ร้องไห้ ฟังนะ พระโสดาบันร้องไห้ ร้องไห้ว่า เราเป็นพระโสดาบัน เรายังต้องการคนขึ้นนำอยู่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็จะปรินิพพานเสียแล้ว พระโสดาบันร้องไห้เลย ไม่มีคนบอก ร้องไห้

“อานนท์ เธอร้องไห้ทำไม”

“องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะนิพพานแล้ว”

“อานนท์ เธออย่าร้องไห้ไปเลย เธอได้เป็นผู้ที่สร้างสมบุญญานิการไว้มาก เธอได้อุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้บุญมาก อุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัม

พุทธเจ้ามา ๒๐ กว่าปีนี้ได้บุญมาก ได้ฟังเทศน์มาเยอะมาก อีก ๓ เดือนข้างหน้าเขาจะมีการสังคายนา เธอจะได้เป็นพระอรหันต์ในวันนั้น”

นี่เป็นพระโสดาบันยังร้องไห้ ไม่มีคนบอกคนชี้ทาง มันทุกข์ของมันนะ แล้วบอกไม่ติดๆ...เดี๋ยวจะรู้ ติดหรือไม่ติด

จะนั้นบอกว่า ที่ว่าจะจะเป็นพระสกิทาคามีกลับมาเกิดอีกชาติเดียว

กลับมาเกิดนี่จริง จริงเพราะอะไร เพราะมันอยู่ในกามภพ มันยังเกิดเป็นมนุษย์ได้ เกิดเป็นเทวดาได้ แต่เป็นพรหมแล้วเกิดบนเทวดาไม่ได้ ไม่ได้แล้ว เพราะว่าคุณสมบัติมันขาดไปแล้ว มันจะกลับมาจนเข้ามาเกิดเป็นเทวดา เป็นมนุษย์ไม่ได้ เพราะเป็นพระอนาคามี แต่พระสกิทาคามีนี้ได้ เพราะกามราคะปฏิบัติ กามภพ กามราคะ กามภพมันยังจูนกันได้ ภาวชาติมันยังสืบต่อกันได้ ฉะนั้น พอกลับมาแล้วมันก็ต้องมาปฏิบัติอีก

ฉะนั้น คำถามก่อนแรกดีที่สุด “ทุกครั้งที่ปฏิบัติภาวนาอธิษฐานจิตให้ถึงความพ้นทุกข์ในชาติปัจจุบัน และจะน้อมจิตว่า อย่างน้อย อย่างน้อยขอให้ภูมิจิตถึงพระอนาคามี”

แต่คำถามที่สองนี้ เออ! “ตอนหลังมาทราบว่าจะพระสกิทาคามีกลับมาเกิดอีกชาติเดียว ส่วนพระอนาคามีต้องปฏิบัติอีกตั้งยาวไกล ก็เลยอยากได้สกิทาคามีขึ้นมาอีก”

อ้าว! ที่แรกก็ปรารถนาจะพ้นทุกข์ ปรารถนาถึงพระอนาคามี พอมารู้ว่าพระสกิทาคามีเกิดมาอีกชาติเดียว ยังจะกลับมาเกิดอีก แต่พระอนาคามีไม่กลับมาเกิดอีกแล้ว ไม่กลับมาเกิดอีกแล้ว เกิดบนพรหม แล้วปฏิบัติในภพชาติของพรหมนั้น แล้วสิ้นกิเลสไป อันนี้ข้อเท็จจริง ฉะนั้นถึงบอกว่า เดชาธรรมแล้วก็เป็นอย่างนี้ เดชาธรรมแล้วไปไม่ถูก เดินหน้าก็ไม่ได้ ถอยหลังก็ไม่ถูก

วงกรรมฐานเขาติดครูบาอาจารย์กันอย่างนี้ ติดครูบาอาจารย์เวลาเราไปกังวล เราไปรู้อะไรแล้วมันวิตกกังวล ครูบาอาจารย์จะแก้ให้ หลวงตาท่านบอกว่า ถ้าเราจะแก้ของเราเองนะ

๑. เสียเวลา เพราะเสียเวลาหมายความว่าต้องลองผิดลองถูก ลองผิดลองถูก เสียเวลามาก

๒. พันเพื่อนได้ เสียหายได้ เสียหายเพราะว่ามันมีเหตุมีผลชักนำหม่อมหน้าจนกิเลส มันสร้างเหตุผลจนเราเชื่อ เราหลงไปเลย ผิดพลาดไปเลย

การแก้ไขตัวเอง

๑. เสียเวลา ถึงจะไปถูกก็เสียเวลา

๒. กิเลสสามารถใช้เหตุใช้ผลชักนำชักจูงเราไปในทางที่ผิด ในทางที่เป็น
มิจฉาทิฎฐิได้เลย

แต่ถ้ามีครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ท่านผ่านอย่างนี้มาแล้ว ท่านตอบ
ที่เดียวจบเลย ตบ แพะ! หลวงตาท่านบอกว่า ถ้ามีปัญหาบ๊ีบ จะเข้าหาหลวงปู่มัน
ทันที ถ้ามีปัญหาก็เข้าหาหลวงปู่มันทันที เพราะท่านผ่านมาแล้ว คนผ่าน
มาแล้วจะรู้เล่ห์กลของกิเลส คนไม่เคยผ่านจะไม่รู้เล่ห์กลของมันเลย ถ้าไม่รู้เล่ห์
กลของมัน เสรีจมัน แล้วมันคือใครล่ะ

เวลาโทษ โทษคนอื่นทำร้ายเราทั้งนั้นนะ ไม่โทษใจเราเองทำร้ายเราเอง ไม่โทษ
กิเลสในใจเราทำร้ายเรา ถ้าทำร้ายเรา เราปฏิบัติมีครูบาอาจารย์ กรรมฐานถึงติดครูบา
อาจารย์ ติดเพราะเหตุนี้ จบ

อันนี้สิ อันนี้หนักกว่า

ถาม : เรื่อง “ขณะ”

รบกวนเรียนถามหลวงพ่อบอกเรื่องหลวงตาบอกว่าพระอาจารย์สิงห์ทองไม่มีขณะ คำว่า
“ขณะ” ของหลวงตาคืออะไรคะ

ตอบ : นี่เหมือนกัน เวลาขณะ ขณะในวงกรรมฐานเขาจะรู้ ขณะคือการจบกระบวนการ
เป็นขั้นเป็นตอน

“ขณะ” เราเริ่มต้นกระบวนการ ทำสิ่งใดก็แล้วแต่ เริ่มต้นโครงการ ต้องมีการ
เริ่มต้นโครงการ ระหว่างดำเนินการโครงการนั้น เวลาจบโครงการนั้นนะ สรุปบัญชีจบ ๑
โครงการ ขณะที่เราสรุปบัญชี ปิดบัญชี นั่นคือขณะ ขณะที่ปิดบัญชีได้ จบกระบวนการ
นั่นคือขณะ

ฉะนั้น เวลาจะเป็นขณะ ขณะในพระไตรปิฎกก็พูดถึง เวลาครูบาอาจารย์ท่านจะ
พูดถึงตรงนี้ว่า ใครปิดโครงการได้ ใครปิดบัญชีได้ ใครปิดโครงการเป็นไสดาบัน ใครปิด
บัญชีเป็นสภิกาคามี ใครปิดบัญชีเป็นพระอนาคามี ใครปิดบัญชีเป็นพระอรหันต์ แล้วปิด

บัญญัติเปิดอย่างไร แล้วรายรับรายจ่ายรวมแล้วปิดบัญชี นี่คือขณะ ถ้าขณะจิตนะ ขณะที่ เป็นความจริง

ขณะนี้ ถ้าคนอย่างเรา เราไม่มีธุรกิจอะไร เราไม่มีรายรับรายจ่ายอะไร แล้วเราไป ปิดบัญชีอะไร เราไม่มีบัญชีให้ปิด เพราะเราไม่มีบัญชี เราจะปิดอะไร ถ้าไม่มีบัญชี ไม่มี บัญชี เอ็งก็ไม่ทำอะไรนะสิ เอ็งก็ไม่มีสถานะ ไม่มีอะไรเป็นสมบัติของเอ็ง เพราะเอ็งไม่มี ที่มาที่ไป

นี่ไง วงกรรมฐานถึงเวลาพุทธธรรมะกันเขาพูดกันอย่างนี้ไง อย่างเช่นหลวงตาท่าน ไปหาหลวงปู่แหวน ถ้ามปัญหาแรกขึ้นไปเลย ท่านปิดบัญชีได้ เออ! มีบัญชี ถ้ามเข้าไป เลย ท่านขยายความหมดเลย จบ “มหามืออะไรว่ามา มืออะไรสงสัย คำนำมาได้เลยนะ” ถ้า บัญชีนี้รายรับรายจ่ายมันผิด หรือมีการคดโกง หรือว่าบัญชีใดไม่ถูกต้อง ว่ามาๆ

หลวงตาท่านบอกว่า “ไม่หอรอกครับ ผมหาฟังธรรมะอย่างนี้” กราบหลวงปู่แหวน ด้วยความซาบซึ้งใจ เห็นใหม่ “ขณะ” พูดได้ถูกต้อง

แต่เนื่อบอกว่า ถ้าของอาจารย์สิงห์ทองที่ว่าไม่มีขณะ

ของอาจารย์สิงห์ทองก็เป็นของท่าน ก็ขณะของอาจารย์สิงห์ทองเป็นแบบนั้น ถ้า ความเห็นเรา ถ้าความเห็นของอาจารย์สิงห์ทองไม่มีขณะ แต่บอกว่า เราว่าขณะของ อาจารย์สิงห์ทองเป็นแบบนั้น ในความเห็นเรา แต่ความเห็นหลวงตาท่านว่าอย่างนั้น

ฉะนั้น เขาบอกว่า ขณะของหลวงตานั่นคืออะไรคะ

นี่ไง ขณะของหลวงตาคืออะไรคะ คือคนไม่รู้ ถ้าคนไม่รู้พูดถึงขณะ ถ้าพูดกับคนไม่รู้ก็ คือไม่รู้แน่ ถ้าคนไม่รู้ เขาก็จะไม่รู้เรื่องของเขา ถ้าพูดถึงว่าไม่มีขณะหรือ อ้อ! ขณะก็เหมือน กับปี กบปิย กโรหิ บอกว่ากบปีหรือยัง บอกว่า อ้อ! กะปีไม่ได้เอามา ต้องไปซื้อที่ตลาด ถ้า ได้กะปีมา เตี่ยวจะมาตำให้ อ้าว! ตำน้ำพริกไปก่อนนะ เตี่ยวกะปีตามมาทีหลัง

เพราะ กบปิย กโรหิ เขาไปพูดถึงกะปีที่ตำน้ำพริก ไช้ขณะนี้บอกขณะ อ้อ! ขณะที่ลงจากรถเมื่อไหร่ก็ไป ทั่วๆไป เพราะคนไม่เป็น เพราะคนไม่เป็นนะ

เราไปอ่านหนังสือเจอ มีครูบาอาจารย์อยู่ ๒ องค์ พูดอย่างนี้เลยนะ เขาเขียนเป็น ตำราเลย เขียนเป็นวิชาการ เป็นการปฏิบัติของเขา แล้วเขาก็วงเล็บเปิดนะ เวลาขณะของ

เขานะ ดั่งตำบ! เลยนะ เอ๊ะ! เรากิ่งเว้ย ขณะอะไรดั่งตำบ! เลยนะ ขณะของเอ็งนี่ดั่งแม่หรือ เอ็งดั่งดั่งแม่แล้วเอ็งตัดใช้ใหม่ มันก็เลยดั่งตำบ! เลยนะ

นั่นนะมันบอกถึงวุฒิภาวะของเขาเอง ขณะดั่งตำบ! เลย ดั่งตำบ! เราดั่งหนึ่งย่างก็ได้ แล้วเราเอากรรไกรตัดสิ มันสะบัด พับ! เลย อันนี้เขาไปสมมุติ ถ้าคนไม่เป็นพูดอย่างนั้นนะ ถ้าขณะของเขา ใอนั้นมันขณะดั่งแม่ ถ้าดั่งแม่เป็นอย่างนั้นมันก็เป็นอย่างนั้น ฉะนั้น ถ้าคนไม่รู้จักขณะ อธิบายไม่เป็น เห็นใหม่

ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต ถ้าใครเห็นตถาคต ครูบาอาจารย์ของเรานะ ถ้ามีคุณธรรมนะ เวลาพูดธรรมะขึ้นไปแล้ว เวลาเราฟังเหตุฟังผลแล้วเราเปิดพระไตรปิฎกสิ ตรงกัน ๆ ๆ เลยละ

แต่ถ้าสมมุติเรา เรายังไม่มากเลย แต่เราจะแสดงธรรม กุอ้างพระไตรปิฎกหมดเลย พระไตรปิฎกว่าอย่างนั้น พระไตรปิฎกว่าอย่างนี้ละ แล้วเราอธิบายไปเลยนะ พอฟังแล้วเราไปเปิดพระไตรปิฎกสิ ไปไหนมา สามวาสองศอก มันไม่เห็นไปทางเดียวกันเลย ทำไมมันไปแยกกันหมดเลย มันไม่เข้าทางกันเลย

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก มันจะไม่มีขัดไม่มีแย้งกัน มันจะไปไหนแนวทางเดียวกันถ้าใครปฏิบัติได้จริง

ฉะนั้น สิ่งที่ว่า “ขณะของหลวงตาคืออะไรคะ”

อธิบายไปขนาดไหนเราก็ไม่รู้หรอกคะ เพราะอธิบายไป “ขณะ” เราเพียงแค่เข้าใจว่า เหมือนกับเริ่มโครงการปิดบัญชี ถ้าปิดบัญชี อย่างเช่นตังคปหาน เราเริ่มทำโครงการแล้ว แล้วเราก็มีรายรับรายจ่าย ถ้ารายรับมันไม่สมกับรายจ่าย เราก็ขาดทุน

ถ้าเราปฏิบัติไป สมาริเราไม่ดี ใช้วิปัสสนาไปแล้วไม่ก้าวหน้า นี่รายจ่ายมากกว่ารายรับ ตัวแดงโรมาตลอดเลย อ้าว!

แต่ถ้าเราปฏิบัติของเราไป เราใช้ปัญญาของเราไป รายรับรายจ่าย รายรับ มันมีรายรับขึ้นมา มีรายรับขึ้นมา รายรับมันดีขึ้น ปฏิบัติไปแล้วเวลามันใช้สติปัญญาไป เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม พิจารณาไปแล้วมันปล่อยๆ ตังคปหาน เห็นใหม่ นี่รายรับมากกว่ารายจ่าย

พอรายรับมากกว่ารายจ่ายมันก็เขี้ยวมาเลย มีเงินสะสม มีเงินทุกอย่างมาพร้อม มีกำไรมาพร้อม มันมีความสุข มันมีความว่าง มันมีความสุข มันสงบระงับ แต่ไม่มีขณะ ไม่มีขณะ

ขณะที่บริษัทเราตั้งบริษัทขึ้นมา เรามีกิจการของเราขึ้นมา มันมีรายรับรายจ่าย มันมีกำไร มีขาดทุน เดี่ยวกำไร เดี่ยวขาดทุน การภาวนาของคน เวลาภาวนาขึ้นไปแล้ว ถ้าภาวนาดี ๆ ขึ้นมา จิตมันจะเจริญงอกงามขึ้นมา มันต้องเสื่อมเป็นธรรมดา คนปฏิบัติ ถ้านักปฏิบัตินะ ไม่เคยจิตเจริญแล้วจิตเสื่อม ไม่ใช่หนักปฏิบัติ เพราะคนที่ปฏิบัติมันจะมีจิตเจริญขึ้นมา แล้วมันก็ต้องมีเสื่อมเป็นธรรมดา

แล้วเวลาจิตเจริญขึ้นมา เจริญขึ้นมาเพราะเหตุใด เจริญขึ้นมาด้วยความเพียร ความเพียร ความวิริยะ ความอดุทธาหะ แล้วถ้าความเพียร ความวิริยะ ความอดุทธาหะ ไม่มีสติปัญญาควบคุมมันดี มันจะเสื่อมของมันไป

เวลาเสื่อมแล้วเราจะปลุกมันขึ้นมาได้อย่างไร เสื่อมแล้วเราพยายามฟื้นฟูขึ้นมาอย่างไร ถ้าเราฟื้นฟูขึ้นมาไม่ได้ เราจะก้าวเดินไปอย่างไร

คนเรา ชีวิตชีวิตหนึ่งมันล้มลุกคลุกคลานมา ชีวิตหนึ่งที่ประสบความสำเร็จมา กว่า จะสำเร็จมา เราผิดพลาดมากี่หน เราผิดพลาดมานาน้อยแค่ไหน ถ้าเราประสบความสำเร็จขึ้นมา สำเร็จแล้วเราจะรักษาไว้ได้อย่างไร

ถ้ารักษาไม่ได้ ไม่มีขณะ มันเสื่อม ถ้ามันเสื่อมนะ ถ้าไม่มีขณะใช้ใหม่ พอเราทำธุรกิจของเราขึ้นมา มีรายรับขึ้นมา มันจะปิดบัญชีเองไง เวลาขณะมันดังต๊อบ! เลยละ มันต็ดดังต๊อบ! เลยนะ คือคนไม่เป็นแล้วพุดออกไปนะ น่าอาย

เหมือนเรานี่ พุดบ่อย ปล่อยไก่ที่หนึ่งเป็นคอกๆ เลยละ ปล่อยไก่ไปนี่นะ ถ้าคนรู้จักไก่ รู้จักคน จะรู้ว่าปล่อยไก่ ถ้าคนไม่รู้จักไก่เลย ปล่อยมากก็ไม่รู้จักไก่อะ เวลาครูบาอาจารย์เทศน์ไปนี่ปล่อยไก่อเป็นเล่าๆ เลย ไอ้คนฟัง อู้ฮู! ซาบซึ้ง ไม่รู้หรือกว่านั้นคือปล่อยไก่ แต่ถ้าคนเป็นนะ ตาย ไก่หลุดไปแล้ว เดี่ยวต้องตามไปจับไก่อคืนมา ที่นี้พอปล่อยไปแล้วทำอย่างไรละ ไม่รู้จักคือไม่รู้ยู่วันยังค่ำ

แต่หลวงตาท่านพุด เราซึ่งมาก “คนรู้มีนะ ในวงการปฏิบัติ ผู้รู้เขามิ ถ้าผู้รู้เขามิ เราพุดอะไรไปนี่ถูก มันก็ตีไป ถ้าผิด ผู้รู้เขามิ”

แล้วผู้รู้ อย่างเช่นหลวงตา ครูบาอาจารย์ท่านผู้รู้จริง ท่านเก็บไว้ก่อน แล้วเข้าถึงตัวเลย ไปบอกเขาเลยว่าผิด ถ้าเขายอมรับนะ มันก็เป็นประโยชน์กับเขา คือเขาได้แก้ไข แต่ถ้าเขาไม่ยอมรับนะ ส่วนใหญ่จะไม่ยอมรับ ไม่ยอมรับเพราะเขาไม่รู้ว่าผิด พอเขาไม่รู้ว่าผิด เราไปบอกว่าเขาผิด เขาจะยอมรับว่าเขาผิดไหม

เพราะเขาไม่รู้ว่าเขาผิด เขาก็คิดว่าเขาถูก แล้วเราไปบอกว่าเขาผิด เขาก็หาว่าเราไปจับผิดเขา แล้วพอกิเลสมันสุขไปสุขมาจนขึ้นมานะ มันก็บอกว่าอิจฉาตาร้อน ไม่เห็นแก่หน้าตาของคน

แต่ความจริงนะ ถ้าเป็นธรรมนะ อันนี้มันก็เป็นประโยชน์กับเขาเอง ประโยชน์กับผู้ปฏิบัติ ผู้ที่พูด เพราะผู้พูดถ้ามีความรู้แบบนี้ ถ้ามันแก้ไข มันต่อยอดขึ้นไป เขาจะได้ประโยชน์ของเขา

ทิวฐิพระ มานะกษัตริย์ นี่ไง หลวงปู่มั่นท่านพูดไป “แก้จิตแก้ยากนะ แก้จิตแก้ยากนะ”

การเอาเหตุเอาผลให้จิตยอมรับความผิดความถูก มันไม่ใช่ของง่าย ๆ การที่เราจะไปบอกเขาว่าถูกหรือผิด เราจะมีวิธีการบอกเขาให้เขาเข้าใจได้อย่างไรว่าเขาผิด

แล้วถ้าเวลาเขาผิดนะ ผิดถูกนี้มันเป็นเรื่องส่วนบุคคล เราถูกเราผิดมันเป็นเรื่องผลประโยชน์ของเรา จริง ๆ แล้วมันเป็นประโยชน์เราทั้งนั้นเลยนะ มีนักปราชญ์ท่านรู้ของท่าน แล้วท่านมาแนะนำมาบอกเรา ให้เป็นสมบัติของเรา เรากลับไปโกรธเขา เรากลับเป็นพาลไป เรากลับไปโกรธเขา กลับไปบิดเบือน กลับไปเห็นว่าเขาเพ่งโทษ เขาทำร้าย นี่ไง การบอก การบอกการกล่าว

นี่ไง หลวงตาถึงบอกว่า เวลาปฏิบัติ เขาเรียกลงใจ เวลาพระนะ เวลาไปหาครูบาอาจารย์ ท่านให้อยู่กับ ๗ วันก่อน ๗ วันให้พิจารณาว่าจริตนิสัยตรงกันไหม คือพูดจากันเข้าใจได้ไหม ถ้าพูดจาเข้าใจได้ เราจะขอนิสัยให้พระองค์นั้นเป็นอาจารย์ของเรา อาจารย์ของเรา ถ้าบอกนิสัย นี้เวลาครูบาอาจารย์ท่านจะขอนิสัยกัน

ถ้าไม่ขอนิสัย ถ้าครูบาอาจารย์ท่านเป็นธรรมนะ ท่านจะไม่คอยบอกอะไรเป็นพิเศษ ถ้าบอกไปมันจะกรณีนี้ เพราะไม่ได้ขอนิสัย บอกทำไม ก็เหมือนเรา เราไม่บอกพร่อง ไม่ได้บอกให้เขาบอกเรา แล้วบอกทำไม มันเกิดแรงต้าน

แต่ถ้าขอนิสัยแล้วนะ อ้าว! ก็ขอนิสัย ถ้าผมมีอะไรผิดพลาดให้บอกผมได้เลยนะ การขอนิสัยคือขอนิสัยอย่างนั้นนะ แล้วก็ฝึกหัดกัน แล้วถ้าเราผิดถูกนะ อ้าว! ก็ขอนิสัยแล้ว ขอนิสัยแล้ว เราจะพูดได้เต็มปากเต็มคำ พอเต็มปากเต็มคำ พระที่ว่าขอนิสัย ที่ได้นิสัยๆ กันมา

นี่ไง ถ้าอย่างของเรามีครูบาอาจารย์ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านค้นคว้าของท่าน กันเอง หลวงปู่มั่นท่านก็มีครูบาอาจารย์เป็นที่ปรึกษาบ้าง แต่ท่านค้นคว้าด้วยตัวของท่านเอง

ดูหลวงตาสิ หลวงตา ครูบาอาจารย์เราท่านเคารพหลวงปู่มั่นเพราะอะไร พ่อแม่ ครูจารย์ พูดแล้วสะเทือนใจ

เป็นทั้งพ่อเป็นทั้งแม่ หาเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง ความเป็นอยู่ดูแลทั้งหมด

เป็นทั้งครูเป็นทั้งอาจารย์ พ่อแม่ก็เลี้ยงแต่ร่างกาย แล้วใครจะเลี้ยงหัวใจ ใครจะ ดูแลหัวใจที่มันคือ หัวใจที่มันไม่ยอมรับ หัวใจที่มันมีแต่ทิฐิมานะ แล้วมันจะมีอุปาย อย่างไรบอกให้เข้าใจ

ดูสิ ลูกๆ สอนง่ายไหม ลูกๆ นี่ให้สมความปรารถนา ได้ตั้งความปรารถนาใหม่ แล้วครูบาอาจารย์ท่านเป็นอะไรกับเรา เราไปขอฝากตัวพ่อแม่ครูจารย์ต่างหาก ถ้าเราไม่ไป ขอฝากตัว ท่านเป็นอะไรกับเรา ท่านก็มีพ่อแม่ของท่าน ท่านก็บวชของท่านมา เราก็บวชของ เรามา แต่เราเองยอมตน ยอมตนขอนิสัยท่าน ให้ท่านเป็นอาจารย์ แล้วท่านก็จะสอนเรามา ถ้า สอนมา

นี่ไง ขณะของหลวงตาคืออะไร

ขณะของหลวงตาก็คือขณะที่ท่านกระทำประสบความสำเร็จของท่าน พอ ความสำเร็จของท่านบ๊ีบ เวลาอาจารย์สิงห์ทองท่านปฏิบัติของท่านมา ท่านก็มาเล่าถวาย อาจารย์ของท่าน อาจารย์ของท่านก็ซักใจ ซักหาขณะนี้ไง ขณะเป็นโสดาบันอย่างไร เป็น สกิทาคามีอย่างไร เป็นอนาคามีอย่างไร เป็นพระอรหันต์อย่างไร บอกมาเป็นขั้นตอนมา ถ้าบอกเป็นขั้นตอนมา

ที่หลวงตาท่านไปพูดกับหลวงปู่ขาวไง เวลาหลวงปู่ขาวพูดมาเป็นชั้น ๑ ๒ ๓ ๔ หลวงตาท่านพูดของท่านให้หลวงปู่ขาวฟัง ๑ ๒ ๓ ๔ ที่เจ้าคุณจุ่มเอาหลวงตากับหลวงปู่ขาว ไปสนทนาธรรมกันที่วัดป่าแก้วชุมพลในงานเผาศพแม่ของอาจารย์สิงห์ทอง

นี่ไง เวลาครูบาอาจารย์ของท่านจะมีประสบการณ์อย่างนี้ **ธมฺมสากัจจา**
เอตมฺมฺกฺลฺมฺตฺตมฺ ท่านจะสนทนาธรรม ถ้าว่าจะตรวจสอบกันก็ได้ พอมาตรวจสอบมันก็
ชัดเจนอยู่แล้ว

ฉะนั้น เวลาอาจารย์สิงห์ทองท่านปฏิบัติมา ท่านก็ซักถามของท่าน แล้วท่านก็มาพูด
ของท่าน มาพูดถึงของอาจารย์สิงห์ทองนี่แปลก เวลาหลวงตาท่านพูดนะว่า ขณะที่ ๑ ๒ ๓
มามันมี พอขั้นสุดท้ายพยายามซัก อาจารย์สิงห์ทองบอกว่าจะตอบหลวงตาให้ชัดเจน มัน
ไม่ชัดเจน แต่ผลมันเป็นอย่างนี้ ผลของมันคือมันจบ

ของอาจารย์สิงห์ทองเวลาท่านอธิบายธรรมะของท่าน ท่านเปรียบเหมือนปากกา
ปากกาหล่อลื่น ปากกาหมึกซึม พอท่านเขียนๆ ปากกาเขียนจนหมึกหมด พอหมึกมัน
หมดไปแล้วมันเขียนไม่ติด เพราะมันไม่มีหมึก นี่คือวิทยานิพนธ์ของอาจารย์สิงห์ทอง

ปากกาเขียนจนหมึกหมด พอหมึกมันหมดไปแล้ว เขียนอย่างไรมันก็ไม่มีแล้ว
เพราะมันไม่มี เออ! เห็นไหม คนที่ปฏิบัติไป ถ้าจริงแล้วมันเป็นจริง ฉะนั้น เวลาหมึกมัน
หมดไปแล้วมันก็หมดไปแล้ว แล้วหมึกหมดไปแล้วมันไม่มีนี่ หมึกมันไม่มี จะทำให้มันมี
อย่างไรมันก็ไม่มี

หลวงตาท่านก็ซักเลย พยายามบอกว่า สมมุติว่าถ้ามันมีหมึก เอาหมึกมาเติมได้
ไหม

เออ! ท่านก็มีเหตุผลตอบของท่าน เพราะเวลาจะสอบ โอ้ย! ต้องสอบกันละเอียด
นะ ถ้าสอบแล้วก็คือจบ

ฉะนั้น ของอาจารย์สิงห์ทอง สาธุ เราก็เชื่อมั่นของเรา ถูกต้อง อาจารย์สิงห์ทอง
ถูกต้อง หลวงตาก็ถูกต้อง ถูกต้องแล้ววางไว้

แต่นี้มันมาที่คำถามสิ คำถาม คนถามก็ไม่รู้ คนตอบก็ไม่รู้ “ขณะที่หลวงตา
คืออะไรคะ”

คือตั้งเมมมิ่ง มันตัดตั้งต๊าบ! เลยละ เราต้องไปหาตั้งเมมาตัดกัน แต่ถ้าเป็นความ
จริงนะ ความจริงมันก็คือความจริงสิ มันมีความจริงอยู่มันก็จริง แต่ถ้าไม่มีความ
จริงอยู่มันก็จริงแบบนี่ นี่พูดถึงขณะ

ฉะนั้น ผู้ถามไม่ต้องสงสัย มันเดชาธรรม มันดันเดจาจนสูงส่ง ข้างหน้าก็บอกว่า สกิทาคามีมันเกิดอีกชาติเดียว อนาคตามีต้องไปอีกยาวไกลเลย อันนี้ก็เดามา อันนี้เดาสูงขึ้น ไปอีก เล่นขณะเลย แล้วขณะคืออะไร

อันนี้คือการตรวจสอบบัญชีที่ผู้ตรวจสอบบัญชีเขาเซ็นรับหมด เซ็นรับแล้วก็ยื่น สรรพากร เสียภาษีถูกต้องตามกฎหมาย ทำความชัดเจนตามระเบียบทางราชการถูกต้อง หมด แล้วจบโดยสมบูรณ์เป็นสัมมาทิฐิ

แต่ถ้าพูดถึงคนที่มิกิเลสแล้วคิดโดยเข้าข้างตัวเอง มันก็หลบหลีกหลบเลี้ยง หลบภาษี หลบหนี้ภาษี แล้วว่าตัวเองถูกต้อง มันก็ไม่ใช่พระพุทธศาสนาไง ถ้าหลบภาษีคือหลบจาก สัจธรรม หลบจากอริยสัจ

มันจะเป็นสัจธรรม เป็นผู้ที่ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม เห็นไหม ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต ถ้าเห็นตถาคต มันก็ไม่หลบเลี้ยง ไม่หลบภาษี ขณะถูกต้องดีงาม

แต่ถ้ามันหลบภาษี หลบภาษี หลบเลี้ยง แล้วก็ไปทำบัญชีสอง บัญชีสาม ตัดกิเลส ดังต๊าย! มันก็ไม่เห็นตถาคต มันไม่เห็นตถาคต ไม่เห็นธรรม ไม่เห็นตถาคต แล้วก็ถกกัน ไป นี่ขณะของเขา

ฉะนั้น เราไม่เอาอย่างนั้น ของหลวงตาสาธุ ยกไว้ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังยกไว้เลย เพราะเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดถึงพระอานนท์ “อานนท์ อีก ๓ เดือนข้างหน้าเขาจะทำสังคายนา เธอจะได้เป็นพระอรหันต์ในวันนั้น”

คำว่า “เป็นพระอรหันต์วันนั้น” เห็นไหม นี่ขณะของพระอานนท์ ของพระอานนท์ ถูกต้องดีงาม ถูกต้องดีงาม พระอานนท์มีอายุขัยมาอีก ๑๒๐ ปี พระอานนท์ถึงนิพพาน กลางอากาศ

นี่ไง เวลาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นิพพานไปแล้ว พระอานนท์ร้องไห้รำพันรำพึงเลยละ เราเป็นพระโสดาบัน ไม่มีใครชี้หน้า

สุดท้ายแล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “อานนท์ เธอได้ทำบุญกุศล เอาไว้มาก อุบัติจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แม้แต่อนาคตกาล ผู้ที่จะอุบัติจาก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ไม่มีใครปฏิบัติได้เกินพระอานนท์ไปหรอก เธอได้ทำบุญ

กุศลเอาไว้มาก อีก ๓ เดือนข้างหน้า เขาจะทำสังคายนา เธอจะได้เป็นพระอรหันต์วันนั้น”
แล้วพระอานนท์ก็ได้เป็นพระอรหันต์วันนั้นจบสิ้นไปแล้ว

ฉะนั้น เวลาขณะของหลวงตาก็เป็นขณะของหลวงตา ขณะของอาจารย์สิงห์ทองก็
เป็นขณะของอาจารย์สิงห์ทอง

อย่างนี้ที่สงสัย สงสัยแล้วนะ ปฏิบัตินะ ให้เอาจริงเอาจัง เอาความจริงของเรา ของ
หลวงตาก็เป็นของหลวงตา ของอาจารย์สิงห์ทองก็เป็นของอาจารย์สิงห์ทอง ของเรา ของเรา
ของเราของผู้ถาม พยายามปฏิบัติ

แต่อย่าไปตัดตังเมนะ ตังเมไม่ต้องไปตัดหรอก เพราะว่าผู้ชายตังเมเขาตัดของเขา
เอง เขาขายตังเมเพื่อเอาตังค์ เราปฏิบัติเพื่อเอาคุณธรรม เราเอาความจริงของเรา เราจะเอา
สัจจะความจริง เราไม่ใช่เอาการหลีกเลียงหลบเลี่ยง เราจะเอาความจริง

ถ้าผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต เราอยากเห็นตถาคต เราอยากเห็นองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า เราอยากได้สัจจะความจริงในใจของเรา

อย่าแถ ไม่รู้แล้วอวดรู้ แล้วสร้างทฤษฎีของตัวเองขึ้นมาว่าขณะเป็นอย่างนั้นๆ
ขายโง่ ปล่อยไก่ ทำให้คนเขาตงิดินนินทา มาตรฐานเป็นกันอย่างนี้หรือ มาตรฐานมีความรู้
อย่างนี้หรือ ไหนว่ามาตรฐานปฏิบัติจริงใจ

ถ้าเราปฏิบัติจริง เราปฏิบัติของเราเพื่อเป็นความจริงของเรา เอวัง